

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2024. gada 22. oktobrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Publiskais iepirkums Eiropas Savienībā – Direktīva 2014/25/ES – 43. pants – Ekonomikas dalībnieki no trešām valstīm, kuras nav noslēgušas tādu starptautisku nolīgumu ar Savienību, kas uz savstarpīguma un vienlīdzības pamata nodrošinātu piekļuvi publiskā iepirkuma tirgiem – Šo ekonomikas dalībnieku tiesību uz “tikpat labvēlīgu attieksmi” neesamība – Šāda ekonomikas dalībnieka dalība publiskā iepirkuma procedūrā – Direktīvas 2014/25 nepiemērojamība – Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu par šīs direktīvas noteikumu interpretāciju saistībā ar prasību, ko cēlis minētais ekonomikas dalībnieks, nepieņemamība

Lietā C-652/22

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Visoki upravni sud* (Augstā administratīvā tiesa, Horvātijā) iesniegusi ar 2022. gada 10. oktobra lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2022. gada 18. oktobrī, tiesvedībā

Kolin İnşaat Turizm Sanayi ve Ticaret AŞ

pret

Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave,

piedaloties:

HŽ Infrastruktura d.o.o.,

Strabag AG,

Strabag d.o.o.,

Strabag Rail a.s.,

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], priekšsēdētāja vietnieks T. fon Danvics [*T. von Danwitz*], palātu priekšsēdētāji K. Likurgs [*C. Lycourgos*] (referents), I. Jarukaitis [*I. Jarukaitis*], A. Kumins [*A. Kumin*], N. Jēskinens [*N. Jääskinen*] un M. Gavalecs [*M. Gavalec*], tiesneši A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*], J. Regans [*E. Regan*], Z. Čehi [*Z. Csehi*] un O. Spinjana-Matei [*O. Spineanu-Matei*],

* Tiesvedības valoda – horvātu.

ģenerāladvokāts: E. M. Kolinss [*A. M. Collins*],

sekretārs: M. Longars [*M. Longar*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2023. gada 21. novembra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko snieguši:

- *Kolin İnşaat Turizm Sanayi ve Ticaret AŞ* vārdā – *I. Božić* un *Z. Tomić*, *odvjetnici*,
- *Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave* vārdā – *M. Kuhar*, pārstāve,
- *HŽ Infrastruktura d.o.o.* vārdā – *I. Kršić*, pārstāvis, kā arī *I. Mršo Nastić* un *M. Paulinović*, *odvjetnici*,
- *Strabag AG*, *Strabag d.o.o.* un *Strabag Rail a.s.* vārdā – *Ž. Potoku*, *odvjetnica*,
- Horvātijas valdības vārdā – *G. Vidović Mesarek*, pārstāve,
- Čehijas valdības vārdā – *L. Halajová*, *T. Müller*, *M. Smolek* un *J. Vlášil*, pārstāvji,
- Dānijas valdības vārdā – *D. Elkan*, pārstāve,
- Igaunijas valdības vārdā – *N. Grünberg* un *M. Kriisa*, pārstāves,
- Francijas valdības vārdā – *R. Bénard*, *O. Duprat-Mazaré* un *J. Illouz*, pārstāvji,
- Austrijas valdības vārdā – *J. Schmoll*, pārstāve,
- Polijas valdības vārdā – *B. Majczyna*, pārstāvis,
- Eiropas Komisijas vārdā – *G. Gattinara*, *M. Mataija* un *G. Wils*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2024. gada 7. marta tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt 36. un 76. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2014/25/ES (2014. gada 26. februāris) par iepirkumu, ko īsteno subjekti, kuri darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs, un ar ko atceļ Direktīvu 2004/17/EK (OV 2014, L 94, 243. lpp.).
- 2 Šis lūgums iesniegts saistībā ar tiesvedību starp atbilstoši Turcijas tiesībām iedibināto sabiedrību *Kolin İnşaat Turizm Sanayi ve Ticaret AŞ* (turpmāk tekstā – “*Kolin*”) un *Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave* (Publisko iepirkumu procedūru uzraudzības valsts komisija, Horvātija; turpmāk tekstā – “uzraudzības komisija”) par publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu dzelzceļa infrastruktūras būvniecībai Horvātijā.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Nolīgums, ar ko izveido asociāciju starp Eiropas Ekonomikas kopienu un Turciju, un Papildprotokols

- 3 Nolīgums, ar ko izveido asociāciju starp Eiropas Ekonomikas kopienu un Turciju, parakstīts Ankarā 1963. gada 12. septembrī un Eiropas Ekonomikas kopienas vārdā noslēgts, apstiprināts un ratificēts ar Padomes 1963. gada 23. decembra Lēmumu 64/732/EEK (OV 1964, 217, 3685. lpp.).
- 4 Šī nolīguma Papildprotokola, kas parakstīts Briselē 1970. gada 23. novembrī un Eiropas Ekonomikas kopienas vārdā noslēgts, apstiprināts un ratificēts ar Padomes 1972. gada 19. decembra Regulu (EEK) Nr. 2760/72 (OV 1972, L 293, 1. lpp.; turpmāk tekstā – “Papildprotokols”), 41. panta 1. punktā paredzēts:

“Līgumslēdzējas puses atturas savā starpā ieviest jebkādus jaunus ierobežojumus attiecībā uz brīvību veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu sniegšanas brīvību.”

- 5 Saskaņā ar Papildprotokola 57. pantu:

“Līgumslēdzējas puses pakāpeniski pielāgo nosacījumus dalībai līgumos, ko piešķir valsts iestādes un publiski uzņēmumi, un ko piešķir privāti uzņēmumi, kam piešķirtas īpašas vai ekskluzīvas tiesības, lai līdz divdesmit divu gadu perioda beigām nepastāvētu diskriminācija starp dalībvalstīm piederīgajiem un Turcijai piederīgajiem, kuri reģistrēti Līgumslēdzēju pušu teritorijā.

Asociācijas padome nosaka grafiku un noteikumus šai pielāgošanai; to darot, tā vadās no Kopienas pieņemtajiem risinājumiem šajā jomā.”

Direktīva 2014/25

- 6 Direktīvas 2014/25 2. un 27. apsvērumā ir noteikts:

“(2) Lai nodrošinātu tāda iepirkuma atvērtību konkurencei, ko īsteno subjekti, kuri darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs, būtu jāizstrādā noteikumi par iepirkuma procedūru koordinēšanu, kas attiecas uz tādiem līgumiem, kuru vērtība ir lielāka par konkrētu vērtību. Šāda koordinēšana ir vajadzīga, lai nodrošinātu atbilstību Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) principiem un jo īpaši preču brīvas aprites principam, tiesībām veikt uzņēmējdarbību un tiesībām sniegt pakalpojumus, kā arī no tiem izrietošajiem principiem, proti, vienlīdzīgai attieksmei, nediskriminācijai, savstarpējai atzišanai, proporcionalitātei un pārredzamībai. [..]

[..]

(27) Ar Padomes Lēmumu 94/800/EK [(1994. gada 22. decembris) par daudzpusējo sarunu Urugvajas kārtā (no 1986. gada līdz 1994. gadam) panākto nolīgumu slēgšanu Eiropas Kopienas vārdā jautājumos, kas ir tās kompetencē (OV 1994, L 336, 1. lpp.)] jo īpaši apstiprināja Pasaules Tirdzniecības organizācijas Nolīgumu par valsts iepirkumu (“NVI”).

NVI mērķis ir izveidot līdzsvarotu tiesību un pienākumu daudzpusēju regulējumu attiecībā uz publiskiem līgumiem, lai panāktu pasaules tirdzniecības liberalizāciju un paplašināšanos. Saistībā ar līgumiem, uz kuriem attiecas NVI 3., 4. un 5. pielikums un Vispārējās piezīmes Eiropas Savienības I papildinājumam, kā arī citi attiecīgi starptautiskie nolīgumi, kas ir saistoši Savienībai, līgumslēdzējiem minētajos nolīgumos paredzētie pienākumi būtu jāpilda, piemērojot šo direktīvu to trešo valstu ekonomikas dalībniekiem, kuras ir šādu nolīgumu parakstītājas.”

- 7 Šīs direktīvas 1. panta “Priekšmets un darbības joma” 1. punktā ir paredzēts:

“Šajā direktīvā ir paredzēti noteikumi par līgumslēdzēju rīkoto iepirkumu procedūrām attiecībā uz līgumiem, kā arī metu konkursiem, kuru paredzamā vērtība nav mazāka par 15. pantā noteiktajām robežvērtībām.”

- 8 Saskaņā ar minētās direktīvas 11. pantu “Transporta pakalpojumi”:

“Šī direktīva attiecas uz tādu tiklu nodrošināšanu un ekspluatāciju, kas iedzīvotājiem sniedz pakalpojumus dzelzceļu, automatizēto sistēmu, tramvaju, trolejbusu, autobusu vai trošu transporta jomā.”

- 9 Šīs pašas direktīvas 15. pantā “Robežvērtības” ir paredzēts:

“[...] šo direktīvu piemēro iepirkumiem, kuru paredzamā vērtība bez pievienotās vērtības nodokļa (PVN) ir vienāda ar šādām robežvērtībām vai tās pārsniedz:

[..]

b) EUR 5 186 000 būvdarbu līgumiem;

[..].”

- 10 Direktīvas 2014/25 36. panta “Iepirkuma principi” 1. punktā ir noteikts:

“Līgumslēdzēji nodrošina vienlīdzīgu un nediskriminējošu attieksmi pret visiem ekonomikas dalībniekiem un rīkojas pārredzami un samērīgi.”

- 11 Šīs direktīvas 43. pantā “Nosacījumi, kas saistīti ar NVI un citiem starptautiskiem nolīgumiem” ir paredzēts:

“Ciktāl tas paredzēts 3., 4. un 5. pielikumā un NVI Eiropas Savienības I papildinājuma vispārīgās piezīmēs un citos starptautiskos nolīgumos, kuri ir saistoši Savienībai, līgumslēdzēji 4. panta 1. punkta a) apakšpunkta nozīmē attiecībā uz minēto nolīgumu parakstītāju pušu būvdarbiem, piegādēm, pakalpojumiem un ekonomikas dalībniekiem nodrošina attieksmi, kas ir tikpat labvēlīga kā attieksme, kuru nodrošina Savienības būvdarbiem, piegādēm, pakalpojumiem un ekonomikas dalībniekiem.”

- 12 Minētās direktīvas 45. panta “Atklāta procedūra” 1. punktā ir noteikts:

“Atklātās procedūrās visi ieinteresētie ekonomikas dalībnieki var iesniegt piedāvājumu, atsaucoties uz iepirkuma izsludināšanas paziņojumu.

[..]”

13 Šīs pašas direktīvas 76. panta “Vispārējie principi” 4. punktā ir paredzēts:

“Ja informācija vai dokumentācija, kas jāiesniedz ekonomikas dalībniekiem, ir vai šķiet nepilnīga vai kļūdaina, vai trūkst atsevišķu dokumentu, līgumslēdzēji var, ja vien valstu tiesību aktos, ar ko īsteno šo direktīvu, nav paredzēts savādāk, lūgt attiecīgos ekonomikas dalībniekus atbilstīgā termiņā iesniegt, papildināt, precizēt vai pabeigt attiecīgo informāciju vai dokumentāciju ar noteikumu, ka šādi lūgumi tiek izdarīti, pilnībā ievērojot vienlīdzīgas attieksmes un pārredzamības principus.”

14 Saskaņā ar Direktīvas 2014/25 86. pantu “Attiecības ar trešām valstīm saistībā ar būvdarbu, piegāžu un pakalpojumu līgumiem”:

“1. Dalībvalstis informē Komisiju par vispārējām grūtībām, kas *de jure* vai *de facto* radušās to uzņēmumiem, cenšoties iegūt pakalpojumu līgumu slēgšanas tiesības trešās valstīs, un par ko tie ziņojuši.

2. Komisija līdz 2019. gada 18. aprīlim un turpmāk regulāri ziņo [Eiropas Savienības] Padomei par brīvas piekļuves radīšanu attiecībā uz pakalpojumu līgumiem trešās valstīs un par panākumiem sarunās ar šīm valstīm minētajā jautājumā, jo īpaši Pasaules Tirdzniecības organizācijas (PTO) ietvaros.

3. Komisija, vēršoties pie attiecīgās trešās valsts, cenšas labot jebkuru situāciju, saistībā ar ko tā, pamatojoties vai nu uz 2. punktā minētajiem ziņojumiem, vai uz citu informāciju, konstatē, ka attiecībā uz pakalpojumu līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu trešā valsts:

- a) nepiešķir Savienības uzņēmumiem faktisku piekļuvi, kas līdzvērtīga tai, ko Savienība piešķir attiecīgās valsts uzņēmumiem;
- b) nepiešķir Savienības uzņēmumiem valsts režīmu vai tādas pašas konkurences iespējas, kādas pieejamas attiecīgās valsts uzņēmumiem;
- c) piešķir citu trešo valstu uzņēmumiem labvēlīgāku režīmu nekā Savienības uzņēmumiem.

4. Dalībvalstis informē Komisiju par visām grūtībām, kas *de jure* vai *de facto* radušās to uzņēmumiem un par ko tie ziņojuši, un kas ir radušās [...] starptautisko darba tiesību normu neievērošanas dēļ, minētajiem uzņēmumiem cenšoties nodrošināt līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu trešās valstīs.

5. Šā panta 3. un 4. punktā minētajos apstākļos Komisija jebkurā laikā var ierosināt, lai Padome pieņemtu īstenošanas aktu, ar ko laikposmā, kurš noteikts minētajā īstenošanas aktā, atliek vai ierobežo pakalpojumu līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu:

- a) uzņēmumiem, ko reglamentē attiecīgās trešās valsts tiesību akti;
- b) uzņēmumiem, kuri saistīti ar a) apakšpunktā noteiktajiem uzņēmumiem un kuru juridiskā adrese ir Savienībā, bet kuriem nav tiešas un faktiskas saiknes ar attiecīgās dalībvalsts ekonomiku;
- c) uzņēmumiem, kas iesniedz piedāvājumus, kuru priekšmets ir attiecīgās trešās valsts izcelsmes pakalpojumi.

Padome pēc iespējas drīz pieņem lēmumu ar kvalificētu balsu vairākumu.

Komisija var ierosināt minētos pasākumus pēc savas iniciatīvas vai pēc dalībvalsts lūguma.

6. Šis pants neierobežo Savienības saistības attiecībā pret trešām valstīm, ko paredz starptautiski nolīgumi par valsts iepirkumu, jo īpaši PTO ietvaros.”

IPI regula

15 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/1031 (2022. gada 23. jūnijs) par trešo valstu ekonomikas dalībnieku, preču un pakalpojumu piekļuvi Savienības publiskā iepirkuma un koncesiju tirgiem un par procedūrām, kas atbalsta sarunas par Savienības ekonomikas dalībnieku, preču un pakalpojumu piekļuvi trešo valstu publiskā iepirkuma un koncesiju tirgiem (Starptautiskā iepirkuma akts – *IPI*) (OV 2022, L 173, 1. lpp.; turpmāk tekstā – “*IPI* regula”), atbilstoši tās 15. pantam stājas spēkā 2022. gada 29. augustā.

16 Šīs regulas 3. un 10. apsvērums ir formulēts šādi:

“(3) Saskaņā ar LESD 26. pantu Savienība paredz pasākumus, lai izveidotu iekšējo tirgu vai nodrošinātu tā darbību, un iekšējais tirgus aptver telpu bez iekšējām robežām, kurā saskaņā ar Līgumiem ir nodrošināta preču, personu, pakalpojumu un kapitāla brīva aprīte. Trešo valstu ekonomikas dalībnieku, preču un pakalpojumu piekļuve Savienības publiskā iepirkuma vai koncesiju tirgiem ietilpst kopējās tirdzniecības politikas darbības jomā.

[..]

(10) Starptautiskās tirgus piekļuves saistības pret trešām valstīm, kuras Savienība uzņēmusies publiskā iepirkuma un koncesiju jomā, cita starpā prasa nodrošināt vienlīdzīgu attieksmi pret minēto trešo valstu ekonomikas dalībniekiem. Attiecīgi saskaņā ar šo regulu pieņemtos pasākumus var piemērot tikai tādu trešo valstu ekonomikas dalībniekiem, precēm vai pakalpojumiem, kuras nav parakstījušas plurilaterālo PTO Nolīgumu par valsts iepirkumu vai divpusējos vai daudzpusējos tirdzniecības nolīgumus, kuri noslēgti ar Savienību, kas ietver saistības par piekļuvi publiskā iepirkuma vai koncesiju tirgiem, vai tādu valstu ekonomikas dalībniekiem, precēm vai pakalpojumiem, kuras ir puses šādos nolīgumos, taču tikai attiecībā uz tādu preču un pakalpojumu publiskā iepirkuma procedūrām vai koncesijām, uz kurām minētie nolīgumi neattiecas. Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes [Direktīvu] 2014/23/ES [(2014. gada 26. februāris) par koncesijas līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu (OV 2014, L 94, 1. lpp.)], [Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu] 2014/24/ES [(2014. gada 26. februāris) par publisko iepirkumu un ar ko atceļ Direktīvu 2004/18/EK (OV 2014, L 94, 65. lpp.)] un [Direktīvu] 2014/25 un kā precizēts Komisijas 2019. gada 24. jūlija paziņojumā par norādījumiem par trešo valstu pretendentu un preču iesaisti Savienības iepirkuma tirgū, ekonomikas dalībniekiem no trešām valstīm, kuras nav noslēgušas nolīgumu, kas atver ES iepirkuma tirgu, vai uz kuru precēm, pakalpojumiem un būvdarbiem neattiecas šāds nolīgums, nav nodrošināta piekļuve iepirkuma procedūrām ES, un tie var tikt izslēgti.”

17 Minētās regulas 1. pantā “Priekšmets un piemērošanas joma” ir noteikts:

“1. Ar šo regulu tiek noteikti pasākumi attiecībā uz neaptvertiem iepirkumiem, ar kuriem paredzēts uzlabot Savienības ekonomikas dalībnieku, preču un pakalpojumu piekļuvi trešo valstu

publiskā iepirkuma un koncesiju tirgiem. Tajā noteiktas procedūras, ar kurām Komisija izmeklē iespējamās trešo valstu pasākumus vai praksi, kas vērsta pret Savienības ekonomikas dalībniekiem, precēm un pakalpojumiem, un rīko konsultācijas ar attiecīgajām trešajām valstīm.

Šī regula dod iespēju Komisijai ieviest *IPI* pasākumus attiecībā uz šādiem trešo valstu pasākumiem vai praksi, lai ierobežotu trešo valstu ekonomikas dalībnieku, preču vai pakalpojumu piekļuvi Savienības publiskā iepirkuma procedūrām.

2. Šo regulu piemēro publiskā iepirkuma procedūrām, uz kurām attiecas šādi akti:

a) Direktīva [2014/23];

b) Direktīva [2014/24];

c) Direktīva [2014/25];

3. Šī regula neskar nekādus Savienības starptautiskos pienākumus vai pasākumus, ko dalībvalstis vai to līgumslēdzējas iestādes vai līgumslēdzēji var veikt saskaņā ar 2. punktā minētajiem aktiem.

[..]

18 Šīs pašas regulas 6. pantā "*IPI* pasākumi" ir paredzēts:

"1. Ja Komisija pēc izmeklēšanas un konsultācijām, kas veiktas saskaņā ar 5. pantu, konstatē, ka eksistē trešās valsts pasākums vai prakse, un uzskata, ka tas ir Savienības interesēs, Komisija ar īstenošanas aktu pieņem *IPI* pasākumu. [..]

[..]

6. Šā panta 1. punktā minētajā *IPI* pasākumā Komisija [..] var pieņemt lēmumu ierobežot trešās valsts ekonomikas dalībnieku, preču vai pakalpojumu piekļuvi publiskā iepirkuma procedūrām, pieprasot līgumslēdzējām iestādēm vai līgumslēdzējiem:

a) piemērot novērtējuma korekciju tiem piedāvājumiem, ko iesnieguši ekonomikas dalībnieki, kuru izcelsme ir attiecīgajā trešā valstī; vai

b) izslēgt tos piedāvājumus, ko iesnieguši ekonomikas dalībnieki, kuru izcelsme ir minētajā trešā valstī.

[..]

Horvātijas tiesības

19 *Zakon o javnoj nabavi* (Publisko iepirkumu likums), redakcijā, kas piemērojama pamatlietā (turpmāk tekstā – "*Publisko iepirkumu likums*"), 262. pantā ir noteikts:

"Līgumslēdzēja iestāde jebkurā iepirkuma procedūras brīdī var pārbaudīt, ja tas nepieciešams procedūras pareizai norisei, Eiropas vienotajā iepirkuma procedūras dokumentā iekļauto informāciju iestādē, kas ir atbildīga par šādu datu oficiālo uzskaiti [..], un, iepazīstoties ar tās rīcībā jau esošajiem apliecinošajiem dokumentiem vai pierādījumiem, lūgt izdot attiecīgu sertifikātu [..]

[..]”

20 Šī likuma 263. pantā ir paredzēts:

“1. Augstas vērtības iepirkuma procedūrā līgumslēdzējai iestādei pirms lēmuma pieņemšanas ir jāpieprasa, un zemas vērtības iepirkuma procedūrās tā var pieprasīt pretendentam, kurš iesniedzis saimnieciski visizdevīgāko piedāvājumu, atbilstīgā termiņā, kas nav īsāks par piecām dienām, iesniegt atjauninātus apliecināšos dokumentus [..], izņemot gadījumu, kad šie dokumenti jau ir tās rīcībā.

2. Līgumslēdzēja iestāde var aicināt ekonomikas dalībniekus papildināt vai paskaidrot saņemtos dokumentus [..].”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 21 2020. gada 7. septembrī atbilstoši Horvātijas tiesībām iedibinātā sabiedrība *HŽ Infrastruktura d.o.o.*, kurai uzdots pārvaldīt, uzturēt un būvēt dzelzceļa infrastruktūru Horvātijā, sāka publiskā iepirkuma procedūru, kuras paredzamā vērtība bija 2 042 900 000 Horvātijas kunas (HRK) (aptuveni 271 miljons EUR) bez PVN, dzelzceļa infrastruktūras būvniecībai, kas savieno Hrvatski Leskovacas [*Hrvatski Leskovac*] (Horvātija) un Karlovacas [*Karlovac*] (Horvātija) apdzīvotās vietas, piešķirot līguma slēgšanas tiesības saskaņā ar kritēriju par saimnieciski visizdevīgāko piedāvājumu.
- 22 Atbilstoši norādījumiem, ko *HŽ Infrastruktura* sniedza pretendentiem, tiem bija jāpierāda to tehniskās un profesionālās spējas, iesniedzot dokumentu, kas apliecina, ka pēdējo desmit gadu laikā pirms minētās procedūras sākšanas šie pretendenti ir veikuši dzelzceļa vai autoceļu infrastruktūras, tostarp tiltu, viaduktu vai pāreju, būvniecības darbus, kuru kopējā vērtība bija vismaz 30 000 000 HRK (aptuveni 4 miljoni EUR) bez PVN.
- 23 *HŽ Infrastruktura* 2022. gada 25. janvārī pieņēma lēmumu par pamatlietā aplūkotā līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu, kā saimnieciski visizdevīgāko piedāvājumu izvēloties piedāvājumu, ko iesniegusi atbilstoši Austrijas tiesībām iedibinātā sabiedrība *Strabag AG*, atbilstoši Horvātijas tiesībām iedibinātā sabiedrība *Strabag d.o.o.* un atbilstoši Čehijas tiesībām iedibinātā sabiedrība *Strabag Rail a.s.* (turpmāk tekstā kopā – “*Strabag grupa*”).
- 24 *Kolin*, kas bija viens no pretendentiem, šo lēmumu pārsūdzēja uzraudzības komisijā.
- 25 Ar 2022. gada 10. marta lēmumu šī komisija atcēla šī sprieduma 23. punktā minēto *HŽ Infrastruktura* lēmumu, pamatojoties uz to, ka nebija pienācīgi pierādīts, ka *Strabag grupai* bija prasītās tehniskās un profesionālās spējas.
- 26 2022. gada 6. aprīlī *HŽ Infrastruktura* pēc tās lēmuma par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu atcelšanas notikušajā procedūrā saskaņā ar Publisko iepirkumu likuma 263. panta 2. punktu lūdza *Strabag grupai* vajadzības gadījumā iesniegt papildinātu veikto būvdarbu sarakstu, kam pievienots apliecinājums par šo būvdarbu atbilstību un pabeigšanu.

- 27 *Strabag* grupa 2022. gada 7. aprīlī iesniedza prasīto sarakstu, kam bija pievienots apliecinājums, kurš bija datēts ar 2016. gada 21. martu. Papildinātajā sarakstā bija ietverta jauna atsauce ar nosaukumu “A9 Pyhrn Autobahn Tunnelkette Klaus Vollausbau Baulos 1, Talübergang Steyr und Rampenbrücke” (“Viadukta pāri Šteires ielejai un arkas tilta pilnīga izbūve Klausas tuneļu ķēdes A9 Pirnas autostrādes posmā, pirmā daļa”).
- 28 2022. gada 13. aprīlī *HŽ Infrastruktura* saskaņā ar Publisko iepirkumu likuma 263. panta 2. punktu lūdza *Strabag* grupu precizēt 2016. gada 21. marta apliecinājumu.
- 29 *Strabag* grupa 2022. gada 21. aprīlī papildināja šo apliecinājumu, iesniedzot dokumentus, kuros bija norādīta ar attiecīgo infrastruktūru saistīto būvdarbu precīza vērtība un papildinātais saraksts, kurā minēti veiktie būvdarbi.
- 30 Pēc piedāvājumu pārskatīšanas un atkārtotas novērtēšanas *HŽ Infrastruktura* 2022. gada 28. aprīlī pieņēma jaunu lēmumu par pamatlietā aplūkotā līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu *Strabag* grupai. Tā uzskatīja, ka šī sprieduma 27. punktā minētā jaunā atsauce pati par sevi bija pietiekama, lai pierādītu, ka šai grupai bija prasītās tehniskās un profesionālās spējas.
- 31 *Kolin* šo jauno līguma tiesību piešķiršanas lēmumu pārsūdzēja uzraudzības komisijā, apgalvojot, ka *HŽ Infrastruktura* iniciatīva uzaicināt *Strabag* grupu papildināt tās būvdarbu sarakstu ir prettiesiska.
- 32 Ar 2022. gada 15. jūnija lēmumu uzraudzības komisija noraidīja šo sūdzību, pamatojoties uz to, ka neviena valsts tiesību norma neliedz *Strabag* grupai papildināt būvdarbu sarakstu ar norādi par citiem veiktajiem būvdarbiem, kuri tajā sākotnēji nebija norādīti, jo Publisko iepirkumu likuma 263. panta 2. punkts faktiski ļauj līgumslēdzējai iestādei aicināt pretendentu papildināt vai paskaidrot iesniegtos pierādījumus.
- 33 *Kolin* cēla prasību atcelt šo lēmumu *Visoki upravni sud* (Augstā administratīvā tiesa, Horvātija), kas ir iesniedzējtiesa, apgalvojot, ka prettiesisks ir ne tikai *HŽ Infrastruktura* izteiktais aicinājums *Strabag* grupai papildināt tās piedāvājumam sākotnēji pievienoto būvdarbu sarakstu, bet arī papildinātā būvdarbu saraksta ņemšana vērā, jo šī sprieduma 27. punktā minētās atsauces pieņemšana būtiski groza šīs grupas piedāvājumu un it īpaši pārkāpj vienlīdzīgas attieksmes principu.
- 34 Ņemot vērā Direktīvas 2014/25 36. un 76. pantu, iesniedzējtiesai ir šaubas par tādas līgumslēdzējas iestādes kā *HŽ Infrastruktura* iespēju pēc tam, kad uzraudzības komisija ir atcēlusi tās pirmo lēmumu par attiecīgā līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu, ņemt vērā papildu dokumentus par *Strabag* grupas tehniskajām un profesionālajām spējām, kuri nebija iekļauti šīs grupas iesniegtajā sākotnējā piedāvājumā un kurus tā bija iesniegusi pēc šīs līgumslēdzējas iestādes lūguma.
- 35 Šādos apstākļos *Visoki upravni sud* (Augstā administratīvā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Vai Direktīvas [2014/25] 76. pants kopsakarā ar šīs direktīvas 36. pantu ļauj līgumslēdzējai iestādei ņemt vērā dokumentus, kurus pretendents pirmo reizi iesniedzis pēc piedāvājumu iesniegšanas termiņa beigām, kuri nebija pievienoti sākotnējam piedāvājumam un kuros ir atspoguļoti apstākļi, ko pretendents nav norādījis sākotnējā piedāvājumā?

- 2) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir apstiprināšana, vai Direktīvas [2014/25] 76. pants kopsakarā ar minētās direktīvas 36. pantu ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem ir pretrunā tas, ka pēc pirmā lēmuma par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu atcelšanas un lietas nodošanas atpakaļ līgumslēdzējai iestādei, lai atkārtoti pārbaudītu un vērtētu piedāvājumus, līgumslēdzēja iestāde lūdz ekonomikas dalībnieku iesniegt papildu dokumentus, kas apliecina dalības publiska iepirkuma procedūrā prasību izpildi, kuri nebija pievienoti sākotnējam piedāvājumam, proti, veikto darbu sarakstu, kas papildināts ar atsauci, kura nebija pievienota sākotnējam darbu sarakstam, tas ir, nebija sākotnējā piedāvājuma sastāvdaļa?
- 3) Vai Direktīvas [2014/25] 76. pants kopsakarā ar minētās direktīvas 36. pantu ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem ir pretrunā tas, ka pēc pirmā lēmuma par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu atcelšanas un lietas nodošanas atpakaļ līgumslēdzējai iestādei, lai atkārtoti pārbaudītu un vērtētu piedāvājumus, būvuzņēmējs iesniedz līgumslēdzējai iestādei dokumentus, kuri apliecina dalības publiska iepirkuma procedūrā prasību izpildi un kuri nebija pievienoti sākotnējam piedāvājumam, proti, veikto darbu sarakstu, kas papildināts ar atsauci, kura nebija pievienota sākotnējam darbu sarakstam, tas ir, nebija sākotnējā piedāvājuma sastāvdaļa?"

Par prejudiciālo jautājumu pieņemamību

- 36 Atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai ar LESD 267. pantu ieviestajā procedūrā tikai valsts tiesai, kura izskata lietu un kura ir atbildīga par pieņemamo tiesas nolēmumu, ņemot vērā lietas īpatnības, ir jānovērtē gan tas, cik lielā mērā prejudiciālais nolēmums ir nepieciešams sprieduma taisīšanai, gan arī Tiesai uzdoto jautājumu nozīmīgums. Tādējādi, ja uzdotie jautājumi attiecas uz Savienības tiesību interpretāciju, Tiesai principā ir pienākums pieņemt nolēmumu (spriedums, 2023. gada 24. jūlijs, *Lin*, C-107/23 PPU, EU:C:2023:606, 61. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 37 Tiesai tomēr ir jāizvērtē apstākļi, kādos valsts tiesa tajā vērsusies, lai pārbaudītu savu kompetenci vai tai iesniegtā lūguma pieņemamību (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 22. marts, *Prokurator Generalny* (Augstākās tiesas Disciplinārlietu palāta – Iecelšana), C-508/19, EU:C:2022:201, 59. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 38 Tiesai tostarp var nākties pārbaudīt, vai Savienības tiesību normas, uz kurām attiecas prejudiciālie jautājumi, ir piemērojamas pamatlietā. Ja tas tā nav, šīm tiesību normām nav nozīmes šī strīda atrisināšanā un lūgtais prejudiciālais nolēmums nav nepieciešams, lai iesniedzējtiesa varētu taisīt spriedumu, līdz ar to šie jautājumi jāatzīst par nepieņemamiem.
- 39 Šajā lietā jāpārbauda, vai prasību, ko dalībvalsts tiesā cēlis trešās valsts, šajā gadījumā Turcijas Republikas, ekonomikas dalībnieks, lai apstrīdētu šajā dalībvalstī pieņemto lēmumu par publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu, var izskatīt, ņemot vērā Savienības likumdevēja ieviestos noteikumus publiskā iepirkuma jomā, piemēram, Direktīvas 2014/25 36. un 76. pantu, uz kuriem šajā gadījumā atsaucas *Kolin* un uz kuriem attiecas uzdotie prejudiciālie jautājumi.
- 40 Šajā nolūkā Tiesa aicināja pamatlietas puses un citas Eiropas Savienības Tiesas statūtu 23. panta pirmajā daļā minētās ieinteresētās personas paust nostāju jautājumā par to, kādi noteikumi ir piemērojami tāda trešās valsts ekonomikas dalībnieka kā *Kolin* dalībai publiskā iepirkuma procedūrā Savienībā, un šie lietas dalībnieki un citas ieinteresētās personas puda savu nostāju gan rakstveidā, gan tiesas sēdē Tiesā.

- 41 Šajā ziņā vispirms jānorāda, ka Savienībai attiecībā uz dažām trešām valstīm ir saistoši starptautiski nolīgumi, it īpaši NVI, kas uz savstarpīguma un vienlīdzības pamata nodrošina Savienības ekonomikas dalībnieku piekļuvi publiskā iepirkuma tirgiem šajās trešajās valstīs un minēto trešo valstu ekonomikas dalībnieku piekļuvi publiskā iepirkuma tirgiem Savienībā.
- 42 Šīs Savienības starptautiskās saistības ir atspoguļotas Direktīvas 2014/25 43. pantā, nosakot, ka, ciktāl tas paredzēts NVI vai citos starptautiskos nolīgumos, kas ir saistoši Savienībai, dalībvalstu līgumslēdzējiem to trešo valstu ekonomikas dalībniekiem, kas ir šāda nolīguma puses, jānodrošina tikpat labvēlīga attieksme kā Savienības ekonomikas dalībniekiem.
- 43 Kā izriet no šīs direktīvas 27. apsvēruma, šīs trešo valstu ekonomikas dalībnieku tiesības uz tikpat labvēlīgu attieksmi nozīmē, ka tie var atsaukties uz minētās direktīvas noteikumiem.
- 44 Citas trešās valstis līdz šim nav noslēgušas ar Savienību tādu starptautisku nolīgumu kā šī sprieduma 41. punktā minētie.
- 45 Attiecībā uz šo trešo valstu ekonomikas dalībniekiem jānorāda, ka, lai gan Savienības tiesībām nav pretrunā tas, ka šiem ekonomikas dalībniekiem, nepastāvot Savienības veiktiem izslēgšanas pasākumiem, ir atļauts piedalīties publiskā iepirkuma procedūrā, kuru reglamentē Direktīva 2014/25, tās savukārt nepieļauj, ka minētie ekonomikas dalībnieki, piedaloties šādā procedūrā, varētu atsaukties uz šo direktīvu un tādējādi pieprasīt vienlīdzīgu attieksmi pret to piedāvājumu salīdzinājumā ar piedāvājumiem, ko iesnieguši dalībvalstu pretendenti un minētās direktīvas 43. pantā paredzētie trešo valstu pretendenti.
- 46 Proti, šī sprieduma 44. punktā minēto trešo valstu ekonomikas dalībnieku iekļaušana to publiskā iepirkuma noteikumu piemērošanas jomā, kurus Savienības likumdevējs, kā izriet no Direktīvas 2014/25 2. apsvēruma, ir ieviesis, lai nodrošinātu neizkropļotu konkurenci, un kuru pašā būtībā ir ietverts vienlīdzīgas attieksmes princips (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2002. gada 17. septembris, *Concordia Bus Finland*, C-513/99, EU:C:2002:495, 81. punkts; 2021. gada 3. jūnijs, *Rad Service u.c.*, C-210/20, EU:C:2021:445, 43. punkts, un 2024. gada 13. jūnijs, *BibMedia*, C-737/22, EU:C:2024:495, 30. punkts), tiem dotu tiesības uz tikpat labvēlīgu attieksmi, neievērojot šīs direktīvas 43. pantu, kurā šo tiesību izmantošana ir ierobežota ar to trešo valstu ekonomikas dalībniekiem, kuras ar Savienību ir noslēgušas tādu starptautisku nolīgumu kā šajā pantā minētie.
- 47 Tālab tiesības, kas Direktīvas 2014/25 45. panta 1. punktā “visiem ieinteresētiem ekonomikas dalībniekiem” piešķirtas, lai iesniegtu piedāvājumu atklātā publiskā iepirkuma procedūrā Savienībā, neattiecas uz ekonomikas dalībniekiem no trešām valstīm, kuras nav noslēgušas šādu starptautisku nolīgumu ar Savienību. Tas arī nenozīmē, ka šiem ekonomikas dalībniekiem, ja tiem ir atļauts piedalīties šādā procedūrā, būtu tiesības atsaukties uz šo direktīvu. Ja šo tiesību normu interpretētu atšķirīgi un tādējādi piešķirtu neierobežotu tvērumu šīs direktīvas piemērojamībai personām, tas nozīmētu, ka šo trešo valstu ekonomikas dalībniekiem tiktu garantēta vienlīdzīga piekļuve publiskā iepirkuma procedūrām Savienībā. Šī sprieduma 46. punktā izklāstītā iemesla dēļ un kā norādīts *IPI* regulas 10. apsvērumā, Direktīva 2014/25 jāsaprot tādējādi, ka minēto trešo valstu ekonomikas dalībnieku piekļuve publiskā iepirkuma procedūrām Savienībā nav garantēta un ka tie var tikt no tām izslēgti.

- 48 Viena no šī sprieduma 44. punktā minētajām trešām valstīm ir Turcijas Republika, kas nav nedz NVI, nedz kāda cita nolīguma puse, kurā Turcijas ekonomikas dalībniekiem uz savstarpējības pamata būtu piešķirtas tiesības piedalīties publiskā iepirkuma procedūrās Savienībā ar vienlīdzīgiem nosacījumiem salīdzinājumā ar Savienības ekonomikas dalībniekiem.
- 49 Ir tiesa, ka Papildprotokola 57. pantā ir paredzēts pakāpeniski pielāgot nosacījumus dalībai attiecīgajos Savienības un Turcijas publiskajos iepirkumos atbilstoši Asociācijas padomes noteiktajam grafikam un noteikumiem, lai galu galā novērstu diskrimināciju starp Savienības un Turcijas ekonomikas dalībniekiem. Tomēr, kā ģenerālvokāts norādījis secinājumu 9. un 10. punktā, 57. pantā paredzētā pielāgošana līdz šim nav notikusi un līdz ar to līdz šim starp Savienību un Turcijas Republiku nav tikusi īstenota publiskā iepirkuma tirgu savstarpēja atvēršana.
- 50 Turklāt nekas Tiesas rīcībā esošajos lietas materiālos neļauj uzskatīt, ka Savienība vai Horvātijas Republika kopš tās pievienošanās Savienībai būtu ieviesušas jaunu ierobežojumu Papildprotokola 41. panta 1. punkta izpratnē, kura mērķis vai sekas būtu ierobežot – salīdzinājumā ar situāciju, kāda pastāvēja minētā protokola spēkā stāšanās brīdī vai – attiecībā uz Horvātijas Republiku – tās pievienošanās brīdī – Turcijas ekonomikas dalībnieku iespējas piekļūt publiskā iepirkuma tirgiem Savienībā vai, konkrētāk, šajā dalībvalstī. Šādos apstākļos Turcijas ekonomikas dalībnieki katrā ziņā nevar atsaukties uz šo tiesību normu, lai pieprasītu tiesības uz tikpat labvēlīgu attieksmi Direktīvas 2014/25 43. panta izpratnē un plašāk – uz šīs direktīvas piemērošanu attiecībā uz tiem.
- 51 Tālab tādā situācijā kā pamatlietā, kuru raksturo Turcijas ekonomikas dalībnieka dalība, kurai ir piekritusi līgumslēdzēja iestāde, publiskā iepirkuma procedūrā, ko reglamentē Direktīva 2014/25, šis subjekts, lai apstrīdētu lēmumu par attiecīgā līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu, nevar atsaukties uz šīs direktīvas 36. un 76. pantu.
- 52 Vēl jāpārbauda, vai uzdotie jautājumi, kas attiecas uz šo Direktīvas 2014/25 pantu interpretāciju, tomēr ir pieņemami, ņemot vērā apstākli, kas izriet no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu un uzraudzības komisijas atbildes uz Tiesas uzdoto jautājumu, ka Horvātijas tiesību aktu normas, ar kurām ir transponēti minētie panti, tiek interpretētas kā vienādi piemērojamas visiem Savienības un trešo valstu pretendentiem un tādējādi *Kolin* uz tām var atsaukties.
- 53 Šajā ziņā jāatgādina, ka, protams, ir pieņemami lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu par Savienības tiesību normu interpretāciju situācijās, kuras neietilpst Savienības tiesību piemērošanas jomā, bet kurās šīs tiesību normas, negrozot to priekšmetu vai tvērumu, ir kļuvušas piemērojamas ar tiešu un beznosacījumu atsauci valsts tiesībās. Šādās situācijās, lai novērstu interpretācijas atšķirības nākotnē, Savienības tiesību sistēmas interesēs acīmredzami ir vienveidīgi interpretēt no Savienības tiesībām pārņemtās normas (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1990. gada 18. oktobris, *Dzodzi*, C-297/88 un C-197/89, EU:C:1990:360, 36. un 37. punkts, kā arī 2022. gada 13. oktobris, Baltijas Starptautiskā Akadēmija un *Stockholm School of Economics in Riga*, C-164/21 un C-318/21, EU:C:2022:785, 35. punkts).
- 54 Tomēr šī judikatūra nav piemērojama, ja valsts tiesību normas, ar kurām transponē direktīvu, dalībvalsts iestādes ir padarījušas par piemērojamām, neievērojot Savienības ekskluzīvo kompetenci.
- 55 Tas šajā gadījumā ir attiecināms uz tādu trešo valstu ekonomikas dalībnieku dalību publiskā iepirkuma procedūrās, kuras nav noslēgušas starptautisku nolīgumu ar Savienību par vienlīdzīgu un savstarpēju piekļuvi šiem iepirkuma tirgiem.

- 56 Atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai LESD 207. pantā paredzētā kopējas tirdzniecības politika, attiecībā uz kuru Savienībai ir ekskluzīva kompetence saskaņā ar LESD 3. panta 1. punkta e) apakšpunktu, attiecas uz tirdzniecību ar trešām valstīm un aptver ikvienu Savienības aktu, kas galvenokārt domāts, lai veicinātu, atvieglotu vai reglamentētu šo tirdzniecību, un kam ir tieša un tūlītēja ietekme uz šo tirdzniecību (skat. it īpaši spriedumu, 2013. gada 18. jūlijs, *Daiichi Sankyo* un *Sanofi-Aventis Deutschland*, C-414/11, EU:C:2013:520, 50. un 51. punkts, un atzinumu 2/15 (Brīvās tirdzniecības nolīgums ar Singapūru), 2017. gada 16. maijs, EU:C:2017:376, 36. punkts).
- 57 Jebkurš vispārpiemērojams tiesību akts, kura īpašais mērķis ir paredzēt noteikumus, ar kādiem trešās valsts ekonomikas dalībnieki var piedalīties publiskā iepirkuma procedūrās Savienībā, var tieši un tūlītēji ietekmēt preču un pakalpojumu tirdzniecību starp šo trešo valsti un Savienību, līdz ar to tas ietilpst Savienības ekskluzīvajā kompetencē atbilstoši LESD 3. panta 1. punkta e) apakšpunktam (šajā nozīmē skat. atzinumu 2/15 (Brīvās tirdzniecības nolīgums ar Singapūru), 2017. gada 16. maijs, EU:C:2017:376, 76. un 77. punkts). Tā tas ir tādu tiesību aktu gadījumā, kuros, nepastāvot nolīgumam starp Savienību un trešo valsti, vienpusēji ir noteikts, vai un – attiecīgā gadījumā – atbilstoši kādiem noteikumiem šīs trešās valsts ekonomikas dalībnieki var piedalīties publiskā iepirkuma procedūrās Savienībā. Tāpat kā nolīgumiem, šiem vienpusējiem tiesību aktiem ir tieša un tūlītēja ietekme uz preču un pakalpojumu tirdzniecību starp minēto trešo valsti un Savienību.
- 58 Šī ekskluzīvā kompetence ir atspoguļota Direktīvas 2014/25 86. pantā, atbilstoši kam gadījumā, ja rodas vispārējas grūtības, ar kurām vienas vai vairāku dalībvalstu uzņēmumi saskaras un par kurām ziņojuši uzņēmumi, cenšoties iegūt pakalpojumu līgumu slēgšanas tiesības trešā valstī, Savienībai, nevis dalībvalstīm ir piešķirta kompetence atlikt vai ierobežot šīs trešās valsts uzņēmumu dalību Savienības publiskā iepirkuma procedūrās.
- 59 Šīs Savienības kompetences ekskluzīvo raksturu apstiprina arī *IPI* regula, kas attiecas uz vispārpiemērojamiem pasākumiem, kurus var veikt attiecībā uz tādas trešās valsts ekonomikas dalībniekiem, kas nav noslēgusi starptautisku nolīgumu ar Savienību par vienlīdzīgu un savstarpēju piekļuvi publiskā iepirkuma tirgiem attiecībā uz šo ekonomikas dalībnieku piekļuvi publiskā iepirkuma procedūrām izslēgšanu vai ierobežošanu. Šī regula, kas, protams, vēl nebija piemērojama pamatlīetas faktu rašanās laikā, tika pieņemta, pamatojoties uz LESD 207. pantu, un tās 3. apsvērumā ir noteikts, ka trešo valstu ekonomikas dalībnieku piekļuve Savienības publiskā iepirkuma tirgiem ietilpst kopējās tirdzniecības politikas darbības jomā.
- 60 Savukārt, lai gan, kā izriet no LESD 207. panta 5. punkta, kopējā tirdzniecības politika neietver starptautisko nolīgumu apspriešanu un noslēgšanu transporta jomā un tātad tā nevar pilnībā aptvert jautājumu par trešo valstu ekonomikas dalībnieku piekļuvi Direktīvā 2014/25 minētajiem nozaru publiskā iepirkuma tirgiem, tomēr tāda nolīguma noslēgšana, ar kuru trešās valsts ekonomikas dalībniekiem tiek nodrošināta piekļuve šiem nozaru publiskā iepirkuma tirgiem, arī ietilpst Savienības ekskluzīvajā, proti, LESD 3. panta 2. punktā paredzētajā kompetencē (šajā nozīmē skat. atzinumu 2/15 (Brīvās tirdzniecības nolīgums ar Singapūru), 2017. gada 16. maijs, EU:C:2017:376, 219.–224. punkts). Attiecībā uz tādu tiesību aktu pieņemšanu, ar kuriem šāda nolīguma neesamības gadījumā tiek noteikts, vai un – attiecīgā gadījumā – atbilstoši kādiem noteikumiem attiecīgās trešās valsts ekonomikas dalībnieki var piedalīties šādu nozaru publiskā iepirkuma procedūrās Savienībā, jākonstatē, ka uz šādu pieņemšanu LESD 207. panta 5. punkts neattiecas un tādējādi tā ietilpst kopējā tirdzniecības politikā.

- 61 No šī sprieduma 55.–60. punktā izklāstītajiem apsvērumiem izriet, ka vienīgi Savienības kompetencē ir pieņemt vispārpiemērojamu tiesību aktu par tādas trešās valsts ekonomikas dalībnieku piekļuvi publiskā iepirkuma procedūrām Savienībā, kura nav noslēgusi starptautisku nolīgumu ar Savienību par vienlīdzīgu un savstarpēju piekļuvi publiskā iepirkuma tirgiem, vai nu ieviešot šiem ekonomikas dalībniekiem garantētu piekļuves režīmu šīm procedūrām, vai arī nosakot režīmu, ar kuru tie tiek izslēgti vai kurā ir paredzēta no to piedāvājumu salīdzināšanas ar citu ekonomikas dalībnieku iesniegtajiem piedāvājumiem izrietošā novērtējuma korekcija.
- 62 Proti, saskaņā ar LESD 2. panta 1. punktu Savienības ekskluzīvās kompetences jomās veikt likumdošanas funkciju un pieņemt juridiski saistošus aktus drīkst tikai Savienība, un dalībvalstis to var darīt pašas tikai tad, ja Savienība tās pilnvarojusi vai tas vajadzīgs Savienības pieņemto aktu īstenošanai. Taču Savienība nav pilnvarojusi dalībvalstis veikt likumdošanas funkciju vai pieņemt juridiski saistošus aktus par tādas trešās valsts ekonomikas dalībnieku piekļuvi publiskā iepirkuma procedūrām, kura nav noslēgusi starptautisku nolīgumu ar Savienību. Kā ģenerālvokāts norādījis secinājumā 50.–52. punktā, Savienība līdz šim vēl nav pieņēmusi šāda veida tiesību aktus, kurus dalībvalstis varētu īstenot.
- 63 Ja Savienība nav pieņēmusi tiesību aktus, līgumslēdzējai iestādei jāizvērtē, vai publiskā iepirkuma procedūrā jāļauj piedalīties tādas trešās valsts ekonomikas dalībniekiem, kura nav noslēgusi starptautisku nolīgumu ar Savienību par vienlīdzīgu un savstarpēju piekļuvi publiskā iepirkuma tirgiem, un, ja tā nolemj atļaut šādu dalību, vai būtu jāparedz no šo subjektu piedāvājumu salīdzināšanas ar citu ekonomikas dalībnieku iesniegtajiem piedāvājumiem izrietošā novērtējuma korekcija.
- 64 Ņemot vērā, ka to trešo valstu, kas nav noslēgušas starptautisku nolīgumu ar Savienību par vienlīdzīgu un savstarpēju piekļuvi publiskā iepirkuma tirgiem, ekonomikas dalībniekiem nav tiesību uz tikpat labvēlīgu attieksmi saskaņā ar Direktīvas 2014/25 43. pantu, līgumslēdzēja iestāde var iepirkuma procedūras dokumentos ietvert nodrošināmās attieksmes noteikumus, kuru mērķis ir atspoguļot objektīvo atšķirību starp šo ekonomikas dalībnieku juridisko situāciju, no vienas puses, un Savienības un to trešo valstu, kas ar Savienību ir noslēgušas šādu līgumu šī 43. panta izpratnē, ekonomikas dalībnieku juridisko situāciju, no otras puses.
- 65 Katrā ziņā valsts iestādes nevar interpretēt Direktīvu 2014/25 transponējošās valsts tiesību normas kā tādas, kas ir piemērojamas arī trešo valstu, kas nav noslēgušas šāda veida nolīgumu ar Savienību, ekonomikas dalībniekiem, kuriem līgumslēdzēja iestāde būtu atļāvusi piedalīties publiskā iepirkuma procedūrā attiecīgajā dalībvalstī, jo pretējā gadījumā netiktu ievērots Savienības kompetences ekskluzīvais raksturs šajā jomā.
- 66 Lai gan ir saprotams, ka attieksmes pret šādiem ekonomikas dalībniekiem noteikumiem ir jāatbilst noteiktām prasībām, piemēram, prasībām par pārskatāmību vai samērīgumu, prasība, ko cēlis kāds no tiem, apgalvojot, ka līgumslēdzēja iestāde nav ievērojusi šādas prasības, var tikt izskatīta, ņemot vērā vienīgi valsts tiesības un nevis Savienības tiesības.
- 67 No visa iepriekš minētā izriet, ka valsts iestāžu kompetencē nav atzīt, ka to trešo valstu, kas nav noslēgušas starptautisku nolīgumu ar Savienību par vienlīdzīgu un savstarpēju piekļuvi publiskā iepirkuma tirgiem, ekonomikas dalībniekiem ir piemērojamas valsts tiesību normas, ar kurām transponēti Direktīvā 2014/25 ietvertie noteikumi. Šādos apstākļos prejudiciālos jautājumus, kas strīdā starp *Kolin* un uzraudzības komisiju attiecas uz šo tiesību normu interpretāciju, ievērojot šī sprieduma 53. punktā atgādināto judikatūru, nevar atzīt par pieņemamiem.

- 68 Tādējādi Direktīvas 2014/25 36. un 76. panta interpretācijai nekādā ziņā nav nozīmes pamatlietas izskatīšanai.
- 69 No tā izriet, ka lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu nav pieņemams.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 70 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu, ko *Visoki upravni sud* (Augstā administratīvā tiesa, Horvātija) iesniegusi ar 2022. gada 10. oktobra lēmumu, nav pieņemams.

[Paraksti]